

СУБСИДИЯЛАР КИМЛАРГА АЖРАТИЛМОҚДА ВА ШАРТЛАРИ ҚАНДАЙ?

С.Хасанбоев

*Паркент туман адлия бўлими Юридик
хизмат кўрсатиш маркази бошлиғи*

Жорий йилнинг 1 мартдан бошлаб даромади юқори бўлмаган ва уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган фуқароларга субсидиялар бериш йўлга қўйилди. Субсидия ўзи нима, у кимларга берилади, олиш учун қандай ҳужжатлар талаб этилади ва шу каби бошқа саволларга Паркент туман адлия бўлими юридик хизмат кўрсатиш маркази бош юрисконсульти Пайзиев Миржавҳар Миртаджиевич жавоб бериб ўтади.

Субсидия ўзи нима?

Субсидиялар — даромади юқори бўлмаган шахсларга ипотека кредитлари асосида уй-жой сотиб олишлари учун бошланғич бадал ёки кредит фоиз тўловларининг бир қисмини қоплаб бериш мақсадида давлат бюджетидан қайтариб берилмайдиган маблағлардир.

Бошланғич бадал — бу бирламчи бозордаги (яъни, янги қурилган) уй-жойларни сотиб олиш учун ажратиладиган пуллар. Шаҳар ва қишлоқ жойларда уларнинг қиймати ҳар хил бўлади. Субсидия, шунингдек ипотека кредити бўйича фоизларни қоплаш учун ҳам берилиши мумкин:

бунда қишлоқ жойларда — биринчи беш йил давомида ипотека кредити бўйича фоиз тўловлари билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун — 10 фоизлик пунктдан ошган қисмига;

шаҳарларда (шу жумладан, Тошкент шаҳрида ҳам) эса — дастлабки бадалнинг бир қисмини тўлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун уй-жой ҳисобланган қийматининг 10 фоизи миқдорида;

Тошкент шаҳрида биринчи беш йил давомида кредит бўйича фоизларни қоплаш учун — 12 фоизлик пунктдан ошган қисмига;

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар шаҳарларида 10 фоизлик пунктдан ошган қисмига тўланади.

Ҳар бир ҳудудда қуриладиган уй-жойлар сонидан келиб чиқиб, йил давомида ажратиладиган субсидиялар миқдори ҳақида Молия вазирлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Қурилиш вазирлиги ҳамда тегишли ҳокимликлари томонидан оммавий ахборот воситаларида маълумот берилади.

Субсидия олиш учун аризани Давлат хизматлари марказлари ёки my.gov.uz портали орқали электрон тарзда бериш мумкин.

Субсидия олиш учун аризалар 2020 йил 1 октябрга қадар қабул қилинади.

Субсидиялар кимларга берилади?

Эслатиб ўтамиз, мазкур маблағлар фақатгина уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бўлган оилалар, оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар, мамлакат ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этаётган ёшлар ва шу тоифадаги бошқа Ўзбекистон фуқароларига ажратилади.

Субсидия олиш учун фуқаро 18 ёшга тўлган бўлиши керак. Агар фуқаро меҳнат мигранти бўлганда, унинг номидан оила аъзолари ҳам ариза бериши мумкин.

Субсидия ва арзон уйлар — бир хил тушунчами?

Эътибор беринг! Субсидиялар уйларни бозор нархида харид қилишга берилади. Яъни, субсидия билан арзон уй-жойлар, икки бир-бирига умуман алоқаси йўқ бўлган тоифадаги тушунчалар.

Шунингдек, субсидияларга тегишли Фармон чиқиши билан арзон уй-жойлар дастури ёпилгани йўқ! Ҳокимликлар фуқароларни қабул қилмасликлари бўйича қонунчиликка ўзгартириш киритилмаган.

Арзон уй-жой учун навбатларингиз ДХМлар орқали ўзгартирилмайди. Ушбу масалада маҳаллий ҳокимиятларга мурожаат этиш лозим.

Субсидия олишда баллар бу нима?

Субсидия — бу бўйича ариза топширган ҳар бир талабгорга пул маблағи берилади дегани эмас. Бунинг учун бир қатор талаб ва ҳолатларга жавоб бериш лозим.

Субсидия берилиши учун авваламбор масъул органлар вакилларида шакллантирилган махсус комиссия ариза берувчиларга мезонлар бўйича балл беради.

Масъул органлар — ички ишлар бўлими, молия бўлими, давлат солиқ инспекцияси, бандликка кўмаклашиш маркази, кадастр корхонаси, маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бўлими, Ёшлар иттифоқи туман кенгаши, туман (шаҳар) ҳокимликлари, иштирок этувчи тижорат банклари ҳисобланади. Буларнинг барчаси ариза берувчи томонидан тақдим этилган ҳужжатларни ҳаққоний эканлигини текшириш учун керак.

Ижтимоий мезонлар уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож фуқароларни аниқлашга хизмат қилади. Балл тўплаш учун мезонларга талабгор ва (ёки) унинг оиласининг даромади (шаҳар ва қишлоқ жойлари учун алоҳида кўрсаткичлар белгиланган), турар жой мақоми (ижара ёки шахсий мулк), ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлганлар (меҳнат мигрантлари, етим ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болалар, ёлғиз аёллар ва ҳоказо), шунингдек, оилада ногиронлиги мавжуд бўлган шахслар инобатга олинган.

Субсидия тартиб бўйича балл тўплаганларга берилади.

Субсидия олиш учун қандай маълумотларни тақдим этиш керак?

паспорт;

оила аъзоларининг паспорти ва никоҳ қайд этилганлиги гувоҳномаси (тўлик оила ва вояга етган фарзанди(лари) бўлганда) ва фарзандларининг туғилганлик ҳақидаги гувоҳномалари (агар вояга етмаган бўлса) нусхаси;

никоҳ бекор қилинганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки никоҳ ҳақиқий эмас деб топилганлиги тўғрисидаги суд қарори (никоҳ қайд этилган ҳолларда) ва оилавий ҳолати тўғрисида ФХДЁ органлари архивидан маълумотнома нусхаси (никоҳ қайд этилмаган ҳолларда);

доимий прописка жойидан кадастр рақами ва турига тегишли маълумотлар;

доимий прописка жойидан уй дафтариининг ёки квартира карточкасининг (17-шакл бўйича) нусхаси;

ариза берувчи ва биргаликда қарз олувчиларнинг даромади ҳамда ушлаб қолинган даромад солиқлари ҳақида маълумотнома (қўшимча даромадлар бўлса солиқ декларацияси).

Ариза якунлари бўйича талабгорга ижобий жавоб олинган тақдирда фуқаро ўзининг танловига кўра, субсидияни уй-жой сотиб олиш учун бошланғич бадал ёки кредит фоиз тўловларининг бир қисмини қоплашга қаратилган маблағ шаклида олиши мумкин бўлади.

Танганинг иккинчи томони-чи?

Агар талабгор ипотека шартномаси бўйича шартнома мажбуриятларини (тўловларни) сурункали равишда бажармаслиги оқибатида ипотека шартномаси бекор қилинса, шартнома бўйича ундириладиган маблағлар, шу жумладан, ажратилган субсидиялар гаровдаги уй-жой сотилишидан тўлиқ равишда қайтарилади.

Эътибор беринг! Субсидия олиш жараёнида Давлат хизматлари марказлари сиздан фақатгина ариза олиб қолиб, тайёр натижани тақдим этишга ваколатли ҳисобланади.

Қолган масалалар, яъни кимга, қайси ҳамда қанча миқдорда субсидиялар ажратишни ташкил этиладиган комиссия томонидан ҳал қилинади. Бу ишга Давлат хизматлари маркази аралашмайди.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 25 мартдаги 182-сон қарори

2. Т.Нарбаева «Ижтимоий ғалаёнлар умидсиз одамларнинг, айниқса ёшларнинг радикаллашувига замин яратади»
<https://kun.uz/news/2021/04/16/ijtimoiy-galayonlar-umidsiz-odamlarning-ayniqsa-yoshlarning-radikallashuviga-zamin-yaratadi-tanzila-norboyeva>

3. И.Ашрафзянова Проблемы имплементации международных договоров в правовую систему Российской Федерации. Чебоксари. 2009.

<http://cyberleninka.ru/article/n/8-1-problemyimplementatsiimezhdunarodnyh-dogovorov-v-pravovuyu-sistemu-rossiyskoy-federatsii>.

4. Международные соглашения по борьбе с терроризмом 2006 год.
<http://www.un.org/russian/terrorism>.

5. Дробот Г. Политико-экономические аспекты глобализации// Вестник. Москва: Университет 2000, №1, - 42 б.